

138

F

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

138F

صبح جمعه

۹۳/۱۲/۱۵

دفترچه شماره ۱ از ۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

آزمون ورودی دوره های دکتری (نیمه متمرکز) داخل - سال ۱۳۹۴

الهیات - فقه و مبانی حقوق اسلامی (کد ۲۱۳۹)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (زبان عربی - فقه، اصول)	۹۰	۱	۹۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

اسفند ماه - سال ۱۳۹۳

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

■ ■ عَيْن الْأَصْحَ وَالْأَدَقَّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۱ - ۱۰)

۱- ﴿وَكُلُّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ﴾:

- (۱) و نامه اعمال و پرونده هر انسانی برگردن او آویخته است!
- (۲) و هر انسانی را ملازم گردانیدیم نامه اعمالش را در گردنش!
- (۳) و هر انسانی را که ملزم نمودیم، پرونده اش را به گردنش آویختیم!
- (۴) و تمام انسانها نامه اعمالی دارند که آن را برگردنشان آویخته ایم!

۲- « لَا يَهْلِكُ عَلَى التَّقْوَى سِنٌّ أَصْلٌ، وَ لَا يَظْمَأُ عَلَيْهَا زَرْعٌ قَوْمٌ! »:

- (۱) رگ و ریشه قوم که بر تقوی باشد ابداً هلاک نگردد، و کشت و زرع آن قوم هرگز دچار بی آبی نمی شود!
- (۲) هلاک شدنی نیست اصل و ریشه ای که در زمین تقوی روئیده باشد، و زراعت آن دچار تشنگی نمی گردد!
- (۳) هلاک نشود هیچ ریشه ای که بر تقوی نهاده باشد، و تشنه نگردد کشت قومی اگر در زمین تقوی قرار گرفته باشد!
- (۴) اصل ریشه ای که بر تقوی روئیده است هلاک نمی شود، و زراعت قومی که در آن زمین کاشته شده دچار بی آبی نمی گردد!

۳- « كَان يَرَى أَنَّ مَسْأَلَةَ الْإِسْلَامِ فِي وَعْيِ الْمُؤْمِنِينَ بِه عَلَى مَسْتَوَى الْقِيَادَةِ أَوْ الْقَاعِدَةِ هِيَ مَسْأَلَةُ الدَّعْوَةِ الْمُتَحَرِّكَةِ فِي كُلِّ صَعِيدٍ! »:

- (۱) از دید او اسلام دعوتی است حرکت بخش و توفنده در همه عرصه های زندگی برای سطح فرماندهی یا فرمانبری!
- (۲) مسئله اسلام در بینش مؤمنان به آن در حد رهبری یا رهروی به نظر او، دعوتی است حرکت آفرین در همه زمینه ها!
- (۳) به نظر او مسئله اسلام در بینش معتقدانش، از رهبری گرفته تا رهروی، دعوتی است زنده و پویا در همه سطوح!
- (۴) او می دید که موضوع اسلام در آگاهی مؤمنان به آن در سطح فرماندهی یا فرمانبری مسئله دعوت حرکت بخش در همه سطوح است!

۴- « يَسْتَغْلُ الْاِسْتِكْبَارُ الْعَالَمِي الْمَجَاعَةَ وَ اَنْتِشَارَ الْأَمْرَاضِ الْمُسْتَوْتِنَةِ وَ تَدَهُّورَ مَسْتَوِيَّاتِ الْمَعِيشَةِ وَ حَالَةَ التَّخَلُّفِ، وَ يَعْمَلُ عَلَى تَكْرِيسِ وَجُودِهِ عَسْكَرِيًّا! »: استكبار جهانی

- (۱) از گرسنگی و شیوع بیماریهای مسری و نبودن نیازهای زندگی و مخالفتها سوء استفاده می کند، و سلطه نظامی خویش را تحمیل می نماید!
- (۲) از قحطی و گسترش امراض محلی و نبود امکانات زندگی و عقب افتادگی فرصت طلبی می کند، و در جهت تحمیل سلطه نظامی عمل می کند!
- (۳) از گرسنگی و انتشار بیماریهای واگیردار و از هم گسیختگی زندگی و اختلافات بهره برداری می کند، و وجود نظامی خود را بیشتر می نماید!
- (۴) از قحطی و شیوع بیماریهای بومی و پایین آمدن سطح زندگی و حالت عقب ماندگی بهره برداری نموده برای تثبیت حضور نظامی خود اقدام می کند!

۵- « لَذَعْنِي دَمْعَةً تَلْفَحُ خَدَيَّ نَبْهَتَنِي مِنْ ضَلَالٍ لَيْسَ يُجْدِي! »:

- (۱) اشکی که گونه ام را می سوزاند لذت بخش بود و مرا از گمراهی بیهوده بیدار ساخت!
- (۲) قطره اشکی که گونه ام را می سوزاند مرا آزرده و از گمراهی بی فایده بیدارم ساخت!
- (۳) قطره اشکی مرا سوزاند و گونه هایم را تر کرد و از ضلالت ناسودمند نجاتم داد!
- (۴) اشکی مرا آزرده و چون آتشی مرا سوزاند و توبیخ کرد ولی سودمند افتاد!

- ۶- « ولو كانت الأرزاق تجري على الحجا هلكن إذن من جهلهنّ البهائم! »:
 (۱) کم بخور، همیشه بخور!
 (۲) هان که کار از محکم کاری عیب نمی کند!
 (۳) هرآنکس که دندان دهد نان دهد!
 (۴) گاوان و خران باربردار، به زآدمیان مردم آزار!
- ۷- « رُزِقَتْ أَسْمَحُ مَا فِي النَّاسِ مِنْ خُلُقٍ إِذَا رُزِقَتْ التَّمَّاسَ الْعُذْرَ فِي الشِّيمِ! »:
 (۱) إذا عذرت غيرك فقد فزت بأفضل خلق!
 (۲) لاتنال التماس العذر لغيرك إلا بعد خلق سمح!
 (۳) من رزق التماس العذر لغيره فقد عاملهم بالسماحة!
 (۴) لا تنال بين الناس سماحة الأخلاق إلا بعد التماس العذر لهم!
- ۸- « اثر زبان قرآن در پیشرفت و توسعه زبان عربی بی حدّ و حصر است! »:
 (۱) تأثیر اللّغة القرآنیة لا یحدّد فی توسعه لغة العربیة و تقدّمها!
 (۲) لا یمكن تحدید و إحصاء أثر لغة القرآن على لغة العربیة و تقدّمها!
 (۳) إنّ أثر لغة القرآن فی تقدّم و توسعه اللّغة العربیة لا یعدّ و لا یحصی!
 (۴) لا یحدّد و لا یحصی التأثير الذی جعله القرآن على اللّغة العربیة و توسعتها!
- ۹- « کتابی را به او امانت دادم، اما متأسفانه توجّهی به حفظ امانت نکرد! »:
 (۱) أعرته کتاباً، لكنّه مع الأسف لم یعر اهتماماً لحفظ الأمانة!
 (۲) دفعت له کتاباً أمانة، أما إنه مع الأسف لم یهتمّ بالأمانة جيّدًا!
 (۳) أعطیت کتاباً له، ولكنّه من المؤسف لم یراع الأمانة حفظاً لها!
 (۴) استعرتّه کتاباً، ولكن من سوء الحظّ لم یحفظ الانتباه للأمانة جيّدًا!
- ۱۰- « کمیساریای عالی پناهندگان نگرانی خود را نسبت به بحران کنونی ناشی از قحطی و سیلاب اظهار داشت! »:
 (۱) إنّ اللّجنة العلیا لشؤون النّازحین أفادت عن استیائها إزاء الأزمة الحاليّة بسبب القحط و السيول!
 (۲) إنّ منظّمة اللاجئين العلیا أبانت عن عدم ارتياحها قبال الأزمة الطّارئة بسبب الجذب و الطّغیانات!
 (۳) أدلت الجمعیة العامّة لشؤون النّازحین عن مخاوفها تجاه البهران الطّاحن بسبب الجفاف و السيول!
 (۴) أعربت المفوضیة العلیا لشؤون اللاجئين عن قلقها إزاء الأزمة الراهنة بسبب المجاعة و الفيضانات!

■ عین الخطأ في التشكيل (۱۱ - ۱۳)

- ۱۱- « أ فلا ترى أن لا ینجح کسلان؟ ولكنّ الذی أطمع فيه هو أن أنجح أنا في الامتحان! »:
 (۱) ینجَحُ — لكنّ — أطمعُ — الامتحان
 (۲) تَرَى — ینجَحُ — الكسلانُ — أطمعُ
 (۳) تَرَى — ینجَحُ — الكسلانُ — أنجَحَ
 (۴) الكسلانُ — أطمعُ — أنجَحَ — الامتحان

۱۲- « لا طالبة متوانية بين اولئك الطالبات اللاتي تراهن في الصف! »:

- (۱) متوانية — بين — اللاتي — تراهن
(۲) طالبة — متوانية — بين — الطالبات
(۳) متوانية — الطالبات — تراهن — الصف
(۴) طالبة — متوانية — اولئك — اللاتي

۱۳- عین الخطأ:

- (۱) إنما يُستدلُّ على الصالحين بما يُجري الله لهم على السُنِّ عبادِهِ،
(۲) فليكن أحبُّ الذخائر إليك ذخيرة العمل الصالح، فأمليكَ هَواكَ،
(۳) و شحَّ بنفسِكَ عما لا يحلُّ لك، فإنَّ الشحَّ بالنفس الإنصافُ منها،
(۴) و أشعرْ قلبَكَ الرَّحمةَ لِلرَّعيَّةِ و المحبةَ لَهُمْ و اللُّطفَ بِهِمْ!

■ ■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۱۴ - ۱۸)

۱۴- ﴿ و لِيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴾:

- (۱) كنتم: ماضٍ — مجرد ثلاثي — معتل و أجوف (إعلاله بالحذف) / فعل من الأفعال الناقصة و هي من النواسخ، اسمه ضمير «تم» البارز و خبره شبه الجملة «فيه»
(۲) يبينن: مضارع — مزيد ثلاثي من باب تفعيل — معتل و أجوف — معرب / فعل مرفوع و فاعله الضمير المستتر فيه جوازاً تقديره «هو» و النون تأكيد ثقيلة
(۳) فيه: «في» حرف عامل جر، والهاء: ضمير متصل للنصب أو للجر — مبني على الكسر بسبب وقوعه بعد ياء ساكنة / فيه: جار و مجرور و متعلقهما فعل «كنتم»
(۴) ما: اسم — موصول عام أو مشترك (لغير ذوي العقول عادة) — معرفة / مفعول به و منصوب محلاً، و صلته الجملة التالية، و عائد الصلة ضمير الهاء في «فيه»

۱۵- « إذا ما أتت من صاحب لك زلةً فكن أنت محتالاً لزلته عذراً! »:

- (۱) لك: اللام حرف عامل جر؛ الكاف: ضمير متصل للنصب أو للجر / مجرور محلاً بحرف الجر؛ لك: جار و مجرور و متعلقهما شبه فعل «زلة»
(۲) عذراً: مفرد مذكر — جامد — نكرة — معرب — صحيح الآخر — منصرف / حال مفردة و منصوب و صاحب الحال ضمير «أنت»
(۳) محتالاً: اسم — مفرد مذكر — مشتق و اسم فاعل (مصدره: احتيال) — نكرة — معرب / خبر مفرد لفعل «كان» و منصوب
(۴) زلة: مفرد مؤنث — جامد (اسم المرة) — نكرة — معرب — صحيح الآخر / مفعول به و منصوب

۱۶- « و خلتهم سهاماً صائبات فكانوها ولكن للأعادي! »:

- (۱) كانوا: للغائبين — مجرد ثلاثي — معتل و أجوف / فعل من الأفعال الناقصة و هي من النواسخ اسمه ضمير «ها» المتصل
- (۲) خلت: للمتكلم وحده — مجرد ثلاثي — صحيح و سالم — مبني / فعل من أفعال القلوب للرجحان، فاعله ضمير التاء البارز
- (۳) أعادي: جمع الجمع (مفرده: أعداء جمع عدو) — معرب — منقوص — ممنوع من الصرف / مجرور بكسرة مقدرة بسبب تحليته بألف و لام
- (۴) صائبات: جمع سالم للمؤنث — مشتق و اسم فاعل — نكرة مخصصة — ممنوع من الصرف / نعت حقيقي و منصوب بالكسر بالتبعية للمنوع

۱۷- « خليلي؛ ما أحرى بذی اللب أن يرى صبوراً، ولكن لا سبيل إلى الصبر! »:

- (۱) سبيل: مفرد مذكر — نكرة — معرب — صحيح الآخر — منصرف / اسم «لا» النافية للجنس و منصوب والجملة اسمية
- (۲) صبوراً: مفرد مذكر — مشتق و صفة مشبهة (مصدره: صبر) — نكرة — منصرف / حال مفردة، أو مفعول أول لفعل «يرى»
- (۳) خليلي: مثني مذكر — جامد (غير مصدر) — معرف بالنداء — معرب — صحيح الآخر / منادى مضاف و منصوب بالياء، و حذفت النون بسبب الإضافة
- (۴) يرى: للغائب — مجرد ثلاثي — معتل و ناقص (و كذلك مهموز العين) — مبني للمجهول / فعل و مع نائب فاعله جملة فعلية و مصدر مؤول و مفعول به لفعل «أحرى»

۱۸- « عسى أن يعود الغائب فجأة! ». عین الخطأ:

- (۱) المصدر المؤول «أن يعود الغائب» فاعل للفعل التام «عسى»، و «يعود» فعل و فاعله «الغائب»
- (۲) عسى: فعل تام و فاعله المصدر المؤول «أن يعود...» و «الغائب» فاعل و مرفوع لفعل «يعود»
- (۳) عسى: من النواسخ للقرب و الرجاء، اسمه ضمير الشأن، و خبره الجملة الفعلية «أن يعود....»
- (۴) المصدر المؤول «أن يعود...» خبر مقدم لفعل «عسى»، و «عسى» من النواسخ، اسمه «الغائب»

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۹-۳۰)

۱۹- عین همزة القطع كلها:

- (۱) إنه أكرم من أبيه — أنا لا أجلس هنا — أكرمني يا ربّي!
- (۲) إعلمي أنك ناجحة في الامتحانات — ما أفضل أستاذتنا!
- (۳) إحترمت إبنتي أباهما — ما أحسن هذا الأستاذ خلقاً!
- (۴) رأيت إمرأ تائها في الطريق مع إبنه فأرشدته!

۲۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ التَّنْثِيَةِ: «هَوَاءٌ، قَاضٍ، عَبْدِ اللَّهِ»:

(۱) هَوَاءَيْنِ، قَاضِيَيْنِ، ذُوِي عَبْدِ اللَّهِ

(۲) هَوَاءَانِ، قَاضِيَانِ، عَبْدِ اللَّهِ

(۳) هَوَاءَيْنِ، قَاضِيَيْنِ، عَبْدِي اللَّهِ

(۴) هَوَاءَانِ، قَاضِيَانِ، ذَاعِبِ اللَّهِ

۲۱- عَيْنَ الصَّحِيحِ: لَا يُجْرَى الْإِعْلَالُ بِالْقَلْبِ فِي كَلِمَةِ ...!

(۱) أَقْوَمَ (۲) مَخَوَفَةً (۳) إِنْسَوَقَ (۴) مَوْزَانَ

۲۲- عَيْنَ لَامِ الْجُودِ:

(۱) لَمَّا آمَنَ الْكَفَّارُ بِرَبِّهِمْ!

(۲) ﴿إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ﴾

(۳) هَذِهِ الطَّالِبَةُ لِتَدْرُسَ هُنَا!

(۴) ﴿لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ﴾

۲۳- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) يَا مُضَيِّعَةً أَوْقَاتَهَا سَتَنْدَمِينَ!

(۲) يَا مُضَيِّعَ أَوْقَاتِهِ سَتَنْدَمُ!

(۳) يَا مُضَيِّعَةً أَوْقَاتَهَا سَتَنْدَمِينَ!

(۴) يَا مُضَيِّعًا أَوْقَاتِهِ سَتَنْدَمُ!

۲۴- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ إِعْرَابِ «مَمزَّقٍ» عَلَى التَّوَالِي: هَذَا كِتَابٌ مَمزَّقٌ — هَذَا كِتَابٌ مَمزَّقٌ أَوْرَاقُهُ:

(۱) نَعْتُ سَبَبِي — نَعْتُ سَبَبِي

(۲) نَعْتُ حَقِيقِي — نَعْتُ سَبَبِي

(۳) نَعْتُ حَقِيقِي — نَعْتُ حَقِيقِي

(۴) نَعْتُ سَبَبِي — نَعْتُ حَقِيقِي

۲۵- عَيْنَ الْخَطَأِ:

(۱) كَمْ طَالَعْتُمْ كِتَابًا؟

(۲) كَمْ كِتَابٍ فِي مَكْتَبَتِي!

(۳) كَمْ مَرَّةً شَاهَدْتُ أَخَاكَ؟

(۴) كَمْ سَاعَاتٍ عِنْدِي!

۲۶- عَيْنَ الْخَطَأِ:

(۱) هُنَاكَ أَلْفٌ وَ نِيفٌ مِنَ الطَّلَبَةِ وَ الطَّالِبَاتِ فِي جَامِعَتِنَا!

(۲) دَرَسْتُ الطَّلَبَةَ حَتَّى الْآنَ سِتَّةً وَ نِيفًا مِنَ الدَّرُوسِ!

(۳) قَدْ تَسَلَّمْتُ مِنْهُ خَمْسِينَ وَ نِيفًا مِنَ الدَّرَاهِمِ!

(۴) جَاءَ بِأَلْفٍ دَلِيلٍ وَ نِيفٍ لِيُثَبِّتَ مَدْعَاهُ!

۲۷- « لَا تَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ تَعْمَلْ بِالْمَنْكَرِ! ». عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ «الْوَاوِ» وَ «تَعْمَلُ» عَلَى التَّوَالِي:

(۱) مَعِيَّةٌ / مَرْفُوعٌ

(۲) عَاطِفَةٌ / مَنْصُوبٌ بِأَنَّ الْمَقْدَرَةَ

(۳) اسْتِثْنَائِيَّةٌ / مَرْفُوعٌ

(۴) مَعِيَّةٌ / مَنْصُوبٌ بِأَنَّ الْمَضْمَرَةَ

۲۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي أُسْلُوبِ التَّعْجِبِ « لَا يَغْفُلُ وَ لَا يَتَكَاسَلُ الْمَجْتَهِدُ »:

(۱) مَا أَشَدَّ غَفْلَةً وَ كَسَلًا الْمَجْتَهِدُ!

(۲) مَا أَغْفَلَ الْمَجْتَهِدُ وَ عَدِمَ تَكَاسُلَهُ!

(۳) أَغْفَلَ بِالْمَجْتَهِدِ وَ أَقَلَّ بِتَكَاسُلِهِ!

(۴) مَا أَكْثَرَ أَلَّا يَغْفَلَ الْمَجْتَهِدُ وَ لَا يَتَكَاسَلُ!

۲۹- عَيْنَ الْخَطَأِ:

(۱) أَطْعَمَهُمَا الْوَالِدَانِ!

(۲) الْوَالِدَانِ أَطْعَمَهُمَا!

(۳) أَطْعَمَهُمَا الْوَالِدَيْنِ!

(۴) الْوَالِدَيْنِ أَطْعَمَهُمَا!

۳۰- عین الصحيح:

- (۱) خاطبوني و خاطبت المعلمون!
(۲) خاطبوني و خاطبت المعلمين!
(۳) خاطبني و خاطبت المعلمين!
(۴) خاطبوني و خاطبتهم المعلمون!
- ۳۱- در کدام عبارت حلف منکر بر نفی علم است؟
(۱) اذا ادعى عدم اداء الدين
(۲) اذا ادعى عليه الابتياح و ينكره
(۳) اذا ادعت على الزوج الدخول و ينكر
(۴) اذا ادعى على الميت القرض و ينكر الوارث
- ۳۲- اذا ادعى السرقة لا يثبت الحد
(۱) اذا اقام شاهداً و حلف
(۲) اذا حلف بعد نكول المدعى عليه
(۳) اذا اقام شاهداً و حلف أو اقام شاهدين
(۴) اذا اقام شاهداً و حلف أو حلف بعد نكول المدعى عليه
- ۳۳- کدام عبارت مطابق نظر محقق حلی (ره) در کتاب شرائع الاسلام است؟
(۱) يكره التفريق بين الشهود مطلقاً
(۲) لا يجوز التفريق بين الشهود الا في موضع الرية
(۳) يستحب التفريق بين الشهود و يجب في موضوع الرية
(۴) يكره التفريق بين الشهود اذا كانوا ذوي البصائر و يستحب في موضع الرية
- ۳۴- لو اختلفا في المبيع فقال احدهما هذا الثوب و قال الآخر بل هذا،
(۱) يحلف كل منهما على نفى ما يدعيه الآخر فيحكم بالانفساخ
(۲) يحلف كل منهما على نفى ما يدعيه الآخر و اثبات ما يدعيه فيحكم بالانفساخ
(۳) يحلف كل منهما على اثبات ما يدعيه فيحكم بالانفساخ بعد تساقط الحلفين
(۴) يتحالفان فيحكم بالانفساخ او يحلف احدهما على نفى ما يدعيه الآخر و اثبات ما يدعيه لو نكل الآخر فيحكم بما يدعيه
- ۳۵- يتحقق خيار الشركة
(۱) لو اشترى ما كان بعضه مستحقاً قبل البيع
(۲) لو اشترى ما كان بعضه مستحقاً او اشترى شيئاً احدهما مستحقاً
(۳) لو اشترى ما كان بعضه مستحقاً قبل البيع او بعده قبل القبض
(۴) لو اشترى ما كان بعضه مستحقاً قبل البيع او اشترى شيئاً احدهما مستحقاً
- ۳۶- يعتبر في الصرف
(۱) قبض الثمن في المجلس
(۲) التقابض في المجلس
(۳) عدم التفاضل مطلقاً و التقابض في المجلس
(۴) عدم التفاضل في الجنس الواحد و التقابض قبل التفرق
- ۳۷- بيع ثمره، در کدام فرض صحيح است؟
(۱) بعد ظهور الثمرة
(۲) بعد بدو صلاح الثمرة
(۳) يصح مطلقاً في غير النخل و فيه بعد ظهور الثمرة
(۴) قبل ظهورها بشرط كونها في الطلع او الكمام
- ۳۸- در عبارت: «لو اختلف البائع و المشتري في تغيير العين المشاهدة بعد البيع قدم قول من خالف الأصل» اگر مراد از «اصل» اصل عدم تغيير باشد، کدام عبارت صحيح است؟
(۱) همیشه قول مشتری مقدم می شود.
(۲) همیشه قول بايع مقدم می شود.
(۳) اگر ادعای تغییر اوصاف مستلزم نقصان قیمت مبيع باشد، قول بايع مقدم است.
(۴) اگر ادعای تغییر اوصاف مستلزم زیاده قیمت مبيع باشد، قول بايع مقدم است.

- ۳۹- هل یصح بیع نصف الشاة مشاعاً؟
 (۱) لا لعدم تساوی اجزائه.
 (۲) نعم لو كانت معینة.
 (۳) نعم لو كانت معلومة الوزن و الاوصاف.
 (۴) نعم لو كانت الشاة مشاهدة و ان جهل وزنه.
- ۴۰- از عبارت: «كل ما یصح الانتفاع به مع بقاء عینه تصح اعارته و اجارته و ینعكس فی الاجارة كلياً دون الإعارة» چه نکته‌ای فهمیده می‌شود؟
 (۱) اجاره عینی که با انتفاع از بین می‌رود صحیح نیست.
 (۲) اعاره عینی که با انتفاع از آن باقی نمی‌ماند صحیح نیست.
 (۳) اجاره تنها در جایی باطل است که عین بر اثر انتفاع از بین برود.
 (۴) در بعضی موارد ممکن است اجاره عینی که بر اثر انتفاع از بین می‌رود صحیح باشد.
- ۴۱- لوظهر فی الاجرة عیب
 (۱) یجوز الفسخ أو الأرش
 (۲) یطالب بالبدل و یجوز ایضاً الفسخ أو الأرش
 (۳) یجوز الفسخ أو الأرش الآ مع عدم التعین فی رجوع الی البدل
 (۴) یجوز الفسخ أو الأرش مع التعین و الآ بطل الاجارة لاشتراط تعیین الاجرة
- ۴۲- القرض یملك
 (۱) بالقبض
 (۲) بالقبض و التصرف
 (۳) بالقبض لان اشتراط التصرف یوجب الدور
 (۴) بالقبض فی المنقول و بالتصرف بعد التخلية فی غیره
- ۴۳- شهید اول (ره) می‌فرماید: «یصح بیع الدین بحال لا بمؤجل لأنه بیع الدین بالدین» و شهید ثانی (ره) پس از نقل عبارت فوق می‌فرماید: «و فيه نظر». از مجموع دو عبارت چه نکته‌ای فهمیده می‌شود؟
 (۱) به نظر شهید اول بیع دین به دینی که اجل آن رسیده صحیح و اگر اجل آن نرسیده باشد باطل است، لکن شهید ثانی می‌فرماید: هر دو باطلند.
 (۲) به نظر شهید اول بیع دین به دینی که اجل آن رسیده صحیح و اگر اجل آن باقی باشد باطل است، لکن شهید ثانی تعلیل بطلان را نمی‌پذیرد.
 (۳) به نظر شهید اول بیع دین به نقد صحیح و به دین مؤجل باطل است چون بیع دین به دین است، لکن شهید ثانی معتقد است بیع دوم نیز صحیح است.
 (۴) به نظر شهید اول بیع دین به نقد صحیح است، اما بیع دین به ثمن مؤجل صحیح نیست چون بیع دین به دین است، لکن شهید ثانی آن را بیع دین به دین نمی‌داند.
- ۴۴- با فرض ثبوت دین، کدام عبارت صحیح است؟
 (۱) یتوقف وفاء الدین علی رضی المدین.
 (۲) یصح وفاء الدین و الضمان مع جهل الغریم.
 (۳) یتوقف ضمان الدین علی رضی المضمون عنه.
 (۴) یصح وفاء الدین مع جهل المدین و یتوقف ضمانه علی رضاه.
- ۴۵- لو أقال المحال علیه فی بعض المراتب المحتال الی المحیل الاوّل
 (۱) صحّ
 (۲) بطل
 (۳) صحّ لو أقاله بغير الجنس
 (۴) صحّ لو لم یکن المحیل بریئاً
- ۴۶- در مورد کفالت، کدام مطلب مطابق نظر شهید ثانی (ره) صحیح است؟
 (۱) لایجوز رجوع الکفیل الی المكفول له إلاّ اذا کان الکفالة باذنه
 (۲) لایجوز رجوع الکفیل الی المكفول له إلاّ اذا کان أداء الدین باذنه.
 (۳) یجوز رجوع الکفیل الی المكفول له اذا کان الکفالة أو أداء الدین باذنه.
 (۴) یجوز رجوع الکفیل الی المكفول له اذا کان الکفالة باذنه و كذلك اذا کان الأداء باذنه لو تعذر احضاره.

- ۴۷- کدام مطلب در مورد بیع به سفیه، صحیح است؟
 (۱) يستعاد المال مع وجوده و عوضه مع تلفه.
 (۲) يستعاد المال مع وجوده و عوضه مع تلفه و جهل البائع.
 (۳) لا يستعاد المال مع وجوده و لا بدله مع تلفه إلا مع جهل البائع.
 (۴) يستعاد المال مع وجوده و جهل البائع و يستعاد عوضه مع تلفه مطلقاً.
- ۴۸- کدام عبارت در مورد وصیت تملیکیه صحیح است؟
 (۱) يتحقق الملك بالایجاب و الموت و يستقر بالقبول
 (۲) يتحقق الملك بالایجاب مترزلاً و يستقر بالقبول و الموت
 (۳) يتحقق الملك بالایجاب و القبول و الموت شرط حصول الملك
 (۴) يتحقق الملك بعد الموت سواء كان القبول في حياة الموصي ام بعد موته.
- ۴۹- الغصب هو استقلال اليد على مال الغير عدواناً و يترتب على هذا التعريف
 (۱) عدم ضمان ساكن الدار مع ضعف مالکها بالنسبة الى الاصل لا قهراً
 (۲) عدم ضمان ساكن الدار مع مالکها قهراً بالنسبة الى الاصل
 (۳) ضمان ساكن الدار مع مالکها قهراً بالنسبة الى الاصل و ما استوفى من المنافع
 (۴) عدم ضمان ساكن الدار مع ضعف المالك او لا لاشتراط الاستقلال في التعريف
- ۵۰- هل يجوز التعريض او التصريح بارادة نکاح الملاعة؟
 (۱) يجوز التعريض منهما لا التصريح.
 (۲) يجوز التعريض و التصريح من غير الملاعن و يحرم من الملاعن.
 (۳) يجوز التعريض و التصريح منهما و الفرق بينهما في فساد العقد من الملاعن.
 (۴) يجوز التعريض و التصريح من غير الملاعن و التعريض من الملاعن و ان حرم النکاح عليه.
- ۵۱- لو ادعت الزوجة و انكر هل يجوز له التزويج باختها قبل الحلف؟
 (۱) يجوز.
 (۲) لا يجوز لثبوت حق الزوجية في الجملة.
 (۳) لا يجوز لاستصحاب عدم الاثر للعقد.
 (۴) لا يجوز لاستلزام الجواز الضرر على المدعى.
- ۵۲- با توجه به عبارت: «لا نفقة للناشئة و لا للساکتة بعد العقد ما لم تعرض التمكين عليه» در چه صورت اتفاق واجب خواهد بود؟
 (۱) اگر زن لفظاً آمادگی خود را اعلام کند.
 (۲) اگر زن لفظاً و عملاً آمادگی خود را اعلام کند.
 (۳) اگر مرد طلب کند و زن ولو با فعل آمادگی خود را اعلام کند.
 (۴) معیار وجوب نفقه صرف آمادگی زن و تسلیم او است.
- ۵۳- در کدام مورد، لعان صحیح است؟
 (۱) اللعان لنفي الولد لو اختلفا بعد الدخول في زمان الحمل.
 (۲) لعان الاعمی بالقذف او نفی الولد.
 (۳) لعان من ادعى المشاهدة وكانت له البينة.
 (۴) لا يصح اللعان في جميع الموارد.
- ۵۴- يسقط اشتراط الاستبراء في
 (۱) طلاق اليائسة
 (۲) طلاق غير المدخول بها
 (۳) طلاق الحامل و اليائسة
 (۴) طلاق الحائل و غير المدخول بها و اليائسة
- ۵۵- شهيد ثانی (ره) می فرماید: «الرجعة بعد الطلقة تجعلها بمنزلة المعدومة بالنسبة الى اعتبار حالها قبل الطلاق».
 کدام مطلب از این عبارت نتیجه می شود؟
 (۱) عدم امکان الطلاق ثلاثاً في طهر واحد.
 (۲) لو طلقها و راجع ثم طلقها يكون طلاقها بائناً.
 (۳) لو طلقها و راجع ثم طلقها يكون طلاقها طلاق مدخول بها.
 (۴) لو طلقها و راجع و طلقها في الطهر الآتي يكون طلاقها بائناً.

- ۵۶- کدام موارد به ترتیب، علت احکام مذکور در مستثنی منه و مستثنای عبارت زیر را بیان می کند:
«إن فضل من التركة شيء عن فروضهم ردّ عليهم على نسبة الفروض عدا الزوج و الزوجة»؟
- (۱) آیه اولی الارحام - اصالة عدم الزیادة
 - (۲) استصحاب الملك - بطلان التعصیب
 - (۳) آیه اولی الارحام - بطلان التعصیب
 - (۴) آیه اولی الارحام - مشاركة الزوجین مع جمیع الطبقات
- ۵۷- قول الامام الكاظم علیه السلام فی رواية: «بنات الابن یقمن مقام البنات»،
- (۱) مخصص لآیه ارث الاولاد
 - (۲) یجب الاعراض عنه لمنافاته لآیه الارث
 - (۳) یدل علی المجاز فی استعمال لفظ الولد فی آیه ارث الاولاد
 - (۴) لاینافی للآیه، لدلالة الروایة علی اصل الارث و دلالة الآیه علی کیفیتہ
- ۵۸- در عبارت: «لا یقاد مسلم بذمی الا اذا اعتاد بقتلهم» اعتیاد چگونه حاصل می شود؟
- (۱) مفهومی است که با سه قتل حاصل می شود و حکم پس از قتل چهارم جاری می شود.
 - (۲) مفهومی است که با سه قتل حاصل می شود و حکم پس از قتل سوم جاری می شود.
 - (۳) مفهومی عرفی است که ممکن است با دو قتل حاصل می شود و در چنین مواردی حکم پس از قتل سوم جاری می شود.
 - (۴) مفهومی عرفی است که ممکن است با دو قتل حاصل می شود و در چنین مواردی حکم پس از قتل دوم جاری می شود.
- ۵۹- لو أقرّ باتیان بهیمة غیره،
- (۱) یشبث الحد
 - (۲) یشبث التعزیر
 - (۳) یشبث جمیع احکام اتیان البهیمة
 - (۴) یشبث التعزیر و سائر احکام اتیان البهیمة ان كانت مأکول اللحم
- ۶۰- در کدام یک از موارد، یک دیه کامل ثابت می شود؟
- (۱) کسر الظهر
 - (۲) الافضاء بعد بلوغها من الزوج
 - (۳) قلع العینین والاجفان معاً
 - (۴) قطع الحشفة فما زاد اذا لم یقدر علی الجماع و الآفینسبة الدیة
- ۶۱- ما هو الدلیل الاجتهادی؟
- (۱) الامارات الشرعیة.
 - (۲) کل دلیل غیر ناظر الی الواقع معتبر عند الشارع.
 - (۳) الاصول التي یرجع الیها عند فقدان الدلیل علی الحكم او الموضوع.
 - (۴) کل دلیل ناظر الی الواقع و اعتبره الشارع من غیر ملاحظة کشفه و نظره الی الواقع.
- ۶۲- قابل بعض الاصولیین بامتناع الواجب الموسع لأن جواز ترکہ فی اول الوقت او وسطه ینافی الوجوب و الجواب عنه ان الواجب الشرعی فی موارد الموسع هو
- (۱) احد الافراد الطولیة
 - (۲) طبیعة الفعل مطلقاً و التخییر عقلی
 - (۳) احد الافراد مشروطاً بترك سائر الافراد الطولیة
 - (۴) طبیعة الفعل المقید بالزمان الذی یأتی الفعل فیہ فی الخارج

- ۶۳- لو تعدد الشرط و اتحد الجزاء و كان قابلاً للتكرار،
 (۱) يجمع بين الاطلاقين فيكون كل منهما سبباً تاماً منحصراً
 (۲) يتقيد اطلاق كل من الشرطين فيكون كل منهما جزء السبب للجزاء
 (۳) يتقيد اطلاق كل من الشرطين فيكون كل منهما سبباً تاماً للجزاء
 (۴) يتقيد اطلاق كل من الشرطين فيقدم مفهوم كل شرطية على منطوق الآخر
- ۶۴- اگر روایتی بر عدم وجوب سوره در نماز دلالت کند و به آن عمل کنیم و سپس علم به خطای خبر حاصل شود، آیا نمازهای خوانده شده مجزی است؟
 (۱) خیر، زیرا به تکلیف واقعی عمل نشده است.
 (۲) اگر قائل به مصلحت سلوکیه شویم مجزی است، و الا نه.
 (۳) بله، زیرا نماز تا قبل از کشف خطا واجد مصلحت بود.
 (۴) بله، چون تا قبل از کشف خطا ما نماز را واجد ملاک می دانستیم و همین برای اجزا کافی است.
- ۶۵- اگر گفته شود: «صل فی الثوب الطاهر» و مکلف با لباس مستصحب الطهاره نماز بخواند و سپس معلوم شود لباس نجس بوده، عده ای قائل به اجزاء شده اند. دلیل این عده چیست؟
 (۱) اطلاق لفظ «طاهر»
 (۲) حکومت دلیل فوق بر دلیل استصحاب
 (۳) تعارض دلیل فوق با دلیل استصحاب و تقدم دلیل استصحاب
 (۴) توسعه شرط صحت نماز به اعم از طهارت واقعی و ظاهری
- ۶۶- روایاتی که بر ثواب پیاده روی برای زیارت امام حسین علیه السلام دلالت می کنند، چه معنایی دارند؟
 (۱) پیاده روی مستحب نفسی است.
 (۲) بر پیاده روی ثواب مترتب می شود.
 (۳) در صورت پیاده روی، خود زیارت ثواب بیشتری دارد.
 (۴) اسناد ثواب به پیاده روی حقیقت است و مستحب نفسی است.
- ۶۷- کدام یک از موارد زیر شرط متأخر مأمور به است؟
 (۱) وضو برای نماز فریضه
 (۲) استطاعت نسبت به وجوب حج
 (۳) اجازه نسبت به عقد فضولی بنابر کاشفیت
 (۴) غسل شبانه زن مستحاضه برای روزه روز قبل
- ۶۸- به نظر مرحوم مظفر کدام عبارت در مورد «واجب معلق» صحیح است؟
 (۱) ممتنع است.
 (۲) ممکن است، اما واقع نشده است.
 (۳) ممکن است و واقع هم شده است.
 (۴) ممتنع است، زیرا مستلزم بعث بدون امکان انبعاث می باشد.
- ۶۹- اگر استصحاب را حکمی عقلی بدانیم، در این صورت کدام مطلب صحیح است؟
 (۱) تعریف آن به «ابقاء ماکان» صحیح است.
 (۲) تعریف آن به «اذعان عقل به بقاء ما کان» صحیح است.
 (۳) استصحاب در این فرض از ادله قطعی عقلی است و نیازی به تأیید شارع ندارد.
 (۴) استصحاب در این فرض به اتفاق آراء اصولیین اصل عملی است و حکم عقل به بقاء ما کان است.
- ۷۰- به نظر مرحوم مظفر کدام مطلب در مورد ترتب ثواب بر اتیان مقدمه واجب صحیح است؟
 (۱) مقدمه واجب مطلقاً ثواب دارد.
 (۲) حتی مقدمات غیر عبادی نیز اگر به قصد رسیدن به ذی المقدمه عبادی انجام شود، ثواب دارد.
 (۳) ترتب ثواب بر مقدمه متوقف بر اثبات وجوب شرعی مقدمه و قصد امتثال امر غیري است.
 (۴) ثواب متوقف بر قصد امتثال امر است و لذا تنها مقدمه واجبی که عبادی است ثواب دارد.
- ۷۱- به نظر مرحوم مظفر، چه نسبتی بین آیه شریفه: «قل الله اذن لكم أم على الله تفترون» با ادله حجیت امارات وجود دارد؟
 (۱) ادله حجیت امارات حاکم بر آیه هستند.
 (۲) ادله حجیت امارات وارد بر آیه هستند.
 (۳) ادله حجیت امارت مخصص آیه هستند.
 (۴) ادله حجیت امارات تخصصاً از آیه خارجند.

- ۷۲- در عبارت «إذا قطعت بخمرية شيء يجب التصديق» کدام مورد صحیح است؟
 (۱) قطع به خمریت ذاتاً کاشف از وجوب صدقه است.
 (۲) قطع کسی که قطع به خمریت دارد، طریق به وجوب صدقه است.
 (۳) قطع به خمریت ذاتاً کاشف است، ولی نسبت به وجوب صدقه طریقت ندارد.
 (۴) قطع به خمریت طریق ذاتی به وجوب صدقه است و تبعیت از آن ذاتاً واجب می باشد.
- ۷۳- ما هو الصحيح في النسخ؟
 (۱) النسخ هو ارتفاع الحكم بانتهاء امده.
 (۲) النسخ هو انتهاء مصلحة الحكم و ارتفاعه بنفسه.
 (۳) الحكم في موارد النسخ ذو مصلحة مؤقتة فيكون مقيداً بالزمان فينتهي بانتهاء المصلحة.
 (۴) الحكم في موارد النسخ و ان كانت مصلحته مؤقتة الا ان الحكم يقتضي البقاء و لا يكون مقيداً.
- ۷۴- از اینکه ائمه اطهار علیهم السلام گاهی احکام را از نبی اکرم صلی الله علیه و آله نقل می کردند، چه نکته ای فهمیده می شود؟
 (۱) اینکه می خواستند اتمام حجت کنند.
 (۲) اینکه وجه حجیت کلام آنان، کاشفیت از سنت پیامبر است.
 (۳) اینکه وجه حجیت کلام آنان، شمول ادله حجیت خبر واحد است.
 (۴) اینکه کلام آنان تنها در مواردی مقتضی حجیت را دارد که کلام پیامبر موجود نباشد.
- ۷۵- در باب قیاس منصوص العله کدام عبارت صحیح است؟
 (۱) الحكم المذكور في القياس المنصوص العلة يكون من قبيل المثال.
 (۲) في موارد القياس المنصوص العلة يكون الدليل نصاً في حكم الفرع لا ظاهراً فيه.
 (۳) لو اختص علة الحكم بالمعلل فتعدية الحكم الى الفرع يكون من القياس المنصوص العلة.
 (۴) استنباط حكم الفرع في القياس المنصوص العلة لا يمكن الا اذا كان الموضوع خصوص المعلل.
- ۷۶- به نظر مرحوم مظفر مدلول روایاتی که به آنها بر تقدم احدث در باب متعارضین استناد شده است، چیست؟
 (۱) در تعارض، دلیل متأخر مقدم است.
 (۲) در تعارض، دلیل متأخر مقدم است و دلیل متقدم حمل بر تقيه می شود.
 (۳) دلیل ناظر به تقدم احدث در بعض موارد است، نه همه موارد تعارض.
 (۴) در موارد تعارض، دلیل متقدم حمل بر حکم ظاهری و دلیل متأخر حمل بر حکم واقعی می شود.
- ۷۷- به نظر شیخ انصاری (ره) در کدام مورد برائت جاری می شود؟
 (۱) شک در وجوب نفسی
 (۲) شک در جزئیت و شرطیت
 (۳) شک در وجوب نفسی و جزئیت
 (۴) شک در وجوب نفسی و جزئیت و شرطیت
- ۷۸- به نظر شیخ انصاری (ره) چه نسبتی بین قاعده وجوب دفع ضرر محتمل و قاعده قبح عقاب بلا بیان وجود دارد؟
 (۱) دو قاعده تعارض و تساقط می کنند.
 (۲) قاعده دوم بر قاعده اول وارد است.
 (۳) قاعده اول بر قاعده دوم وارد است.
 (۴) قاعده دوم بر قاعده اول حاکم است.
- ۷۹- برای اثبات حجیت یا عدم حجیت برائت قبل از فحص از دلیل به کدام یک از موارد باید تمسک نمود؟
 (۱) اطلاق حدیث رفع
 (۲) حکم عقل به قبح عقاب بلا بیان
 (۳) استحاله عقلی رفع تکلیف در موارد عدم فحص
 (۴) آیه شریفه: «فاسألوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون»
- ۸۰- دوران الامر فی الواجب بین امرین متباینین قد یکون من جهة اشتباه الموضوع نحو
 (۱) الشک فی جهة القبلة
 (۲) الشک فی وجوب الظهر او الجمعة
 (۳) الشک فی کون الفسق يحصل بارتکاب المعصية الكبيرة او المعصية مطلقاً
 (۴) الشک فی کون الفائتة صلاة الظهر او الظهر و العصر

- ۸۱- در عبارت: «يُحْرَمُ المخالفة القطعية اذا اشتبه الواجب بين امرين لوجود المقتضى و عدم المانع» مقصود از مقتضى چیست؟
- (۱) علم به امر
(۲) جهل تفصیلی به واجب
(۳) اشتراك احكام بين عالمين و جاهلين
(۴) وصول امر به تكليف مشترك بين عالم و جاهل
- ۸۲- ما هو الضابط في الشبهة غير المحصورة؟
- (۱) كثرة الاطراف بحيث يعسر عدّه.
(۲) كثرة الاطراف بحيث يمتنع عدّه.
(۳) كثرة الاطراف بحيث تكون عند العرف غير محصورة.
(۴) كثرة الاطراف بحيث لا يعتنى العقلاء بالعلم الاجمالي فيها.
- ۸۳- در مورد کسی که نمی داند وظیفه او نماز قصر است یا تمام، کدام مطلب صحیح است؟
- (۱) قاعده اشتغال جاری است و باید احتیاط کند.
(۲) بحکم عقل باید هر دو نماز را بخواند مگر اینکه استصحاب قصر قابل جریان باشد.
(۳) بحکم عقل باید هر دو نماز را بخواند مگر اینکه استصحاب تمام قابل جریان باشد.
(۴) بحکم عقل باید هر دو نماز را بخواند مگر اینکه استصحاب قصر یا استصحاب تمام قابل جریان باشد.
- ۸۴- اگر شک کنیم فعل اول واجب و فعل دوم حرام است یا بالعکس، در این صورت کدام مطلب صحیح است؟
- (۱) ارتکاب هر دو واجب است، چون مستلزم موافقت قطعی با واجب است.
(۲) باید یکی را انجام دهد و دیگری را ترک کند و در انتخاب مخیر است.
(۳) مخیر بین فعل هر دو یا ترک هر دو یا فعل یکی و ترک دیگری است.
(۴) باید احتیاطاً هر دو را ترک کند چون مستلزم موافقت قطعی با حرام است و دفع مفسده اولویت دارد.
- ۸۵- با استصحاب، چه چیزی قابل اثبات است؟
- (۱) آثار شرعی مستصحاب
(۲) آثار شرعی و عادی مستصحاب
(۳) آثار شرعی مستصحاب و آثار شرعی لوازم مستصحاب
(۴) آثار شرعی مستصحاب و لوازم عادی آن حتی اگر فاقد اثر شرعی باشد.
- ۸۶- در کدام یک از موارد زیر با استناد به روایت: «لا تنقض اليقين بالشك بل انقضاه بيقين آخر» شك برطرف می شود؟
- (۱) کسی وضو می گیرد و پس از آن شك در حدث می کند.
(۲) کسی وضو می گیرد و پس از آن شك می کند وضوی او صحیح بود یا نه
(۳) کسی وضو می گیرد و پس از مدتی شك می کند آیا وضو گرفته بود یا نه
(۴) همه موارد
- ۸۷- گفته می شود شرط جریان استصحاب بقاء موضوع است. بر این اساس، در کدام مورد این شرط وجود ندارد؟
- (۱) شك در حیات انسان
(۲) شك در حیات انسان یا بقاء علم او
(۳) شك در نجاست مرداری که در نمکزار به نمک تبدیل شده
(۴) شك در نجاست مرداری که در نمکزار به نمک تبدیل شده و شك در حیات انسان
- ۸۸- لو شك فی بقاء الطهارة و قامت البينة على النجاسة،
- (۱) لا يحكم بالنجاسة لعدم حصول العلم بالبينة
(۲) يكون دليل حجية البينة مخصصا لدليل الاستصحاب فيحكم بالنجاسة
(۳) يكون دليل حجية البينة حاکمة على دليل الاستصحاب فيحكم بالنجاسة
(۴) يكون دليل حجية البينة واردة على دليل الاستصحاب فيحكم بالنجاسة

- ۸۹- اگر فرض کنیم قاعده ید اصل عملی است، در این حالت و در صورت تعارض با استصحاب عدم ملک، کدام مطلب صحیح است؟
- (۱) استصحاب مقدم می‌شود.
 - (۲) دو اصل تعارض و تساقط می‌کنند.
 - (۳) ید مقدم است، به دلیل لزوم لغویت دلیل ید در فرض عدم حجیت آن در اکثر موارد.
 - (۴) استصحاب مقدم است، به دلیل لزوم لغویت دلیل استصحاب در فرض عدم حجیت آن در اکثر موارد.
- ۹۰- اگر شیئی قبلاً ملک دیگران بوده و سپس شک می‌کنیم آیا ملک ما است یا ملک مالک سابق، تصرف در آن چه حکم دارد؟
- (۱) جایز است به دلیل اصالة الحلّ
 - (۲) جایز نیست به دلیل استصحاب بقاء ملک سابق
 - (۳) جایز است به دلیل اصل براءت
 - (۴) جایز نیست به دلیل اصالة الاحتیاط

